

mos eorum, quia de quo bene sentitur, solet se meliorem præbere.

CAPVT IX.

Nam de ministerio quod fit in sanctos superuacuum est mihi scribere uobis. Scio enim promptam uoluntatem uestram de qua pro uobis glorior, apud Macedones. Et hæc oblectantis uerba sunt. Superfluum esse dicit scribere se de ministerio quod fit in sanctos, ut de his bene sentire uideatur. Superfluum est enim si commoneas eum quem scias facturum. Sed ut diligentiam suam ostendat, necessarium est ut scribat, & ut hos promptiores faciat, & quid de eis cæteris prædicet, manifestet. Nam superflua solent maiorem parere sollicitudinem. Nam & dominus non dubitans de amore erga se Petri apostoli, tertio dicit ei: **Simon Ioannis** amas me. Quæ trina repetitio quasi superflua uidetur, sed prodest ad perfectionem monitionis, ut sciant magna se cum diligentia debere curare quod frequenter munda datur. ¶ **Quoniam Achaia parata est ab anno priore.** Post Macedones Achaia, id est ecclesie prouincie Achaie non omnes, quia & Corinthij Achaici sunt, præparauerant se æmulatione ducti Macedonum ut ministrarent sanctis. Quo dicto plus exhortatur Corinthios cum dicit illos paratos ab anno priore, sed expectare iam hoc ut diuideretur ministerium illorum pro uniuersisq; necessitate. ¶ **Et uestra æmulatio prouocauit plures.** Post Macedonas Achaiam paratam dicit, deinde ut & Corinthij fiant parati secundum promissum suum: cæteræ uero ecclesie æmulatione Corinthiorum dum audiunt illos prius multis erroribus fuisse implicatos, post autem corrigentes se bonæ uoluntatis effectos, incitati sunt ad bonum opus, quia si hi qui post acceptam fidem male usati sunt, hanc acceperant habere uoluntatem, quanto magis isti in quibus hæc uitia non sunt reperta? ¶ **Misimus autem fratres, ne gloria nostra qua uos præferimus inanis fiat in hac parte, ut quemadmodum dixi præparati**

Ioan. 20.

X 5 fitis

fitis.) Hos fratres memorat, quos supra, id est, Titum & quos ei adiunxit adiutores, qui impensius exhortarentur eos ad promissionem implendam in ministerio sanctorum, ut non solum literis, sed & facie ad faciem oblectarent eos crebris admonitiōibus, ne exultatio apostoli qua in splendore animi eorum gloriabatur euacuaretur. Sæpius ergo hoc memorans sollicitudinem suam circa eos ostendit, nolens illos confundi. ¶ **Ne cū uenerint Macedones mecū & inuenerint uos imparatos, erubescam, ut non dicam omnes uos in hac parte.**) Manifestum est, quia si non hoc inuentum fuerit quod testificatus est de his, & ipse erubescat in ipsis, & ipsi amplius confundantur, qui nec propterea quod testis eis extitit apostolus, id agere nisi sunt, quo uerum illud facerent uel propter tanti uiri personam. ¶ **Necessarium ergo existimaui rogare fratres ut præcederent ad uos & præpararent promissam benedictionem hanc uestram paratam esse. Sed sic quasi benedictionem nō quasi circūuentiōē.**) Ut sollicitudinem suam adhuc manifestet, rogasse se dixit fratres per quos admoniti adimplerent, quod promiserāt & non implebant. Cum supra Titum dicat uoluntariū profectum, hoc est, non illi fuisse extortum, sed mox ut audiuit, libenter amplexus est, ut uideatur uoluntarius ad illos profectus propter spem illorum: nunc non ideo se rogasse hos significat quasi nolentes ire, sed suum affectum probat circa illos, quando uolentes ire insuper rogatur, ut sine aliqua mora fiat quod & illi uolunt & hic precatur. Hoc ergo ait cū his ut in promissione sua fideles sint, & se ideo commonere propter estimationem illorum, non circūuenire, sed ut tantum offerant, quantum non pœniteat. ¶ **Hoc autē dico: Quia qui parce seminat parce & metet.**) Parcum auarum significat cui extorquetur ut inferat. Pœnitet enim quia promisit. Hoc de tarditate illorum collegit qui olim promiserant & diu delibitatione seminat, nescit enim prodelle quod facit. ¶ **Qui autem in benedictione seminat, in benedictione & metet.**) Hic in benedictione seminat, qui bona uolunt

tate sub spe futuræ retributionis hoc facit. Vnusquisque secundum propositum cordis, non ex tristitia aut necessitate. Hilarem enim datorem diligit deus.) Docet illos tunc prodesse hoc in futurum, si lato animo fiat.

Ex his enim qui inferunt, hunc elegit deus, cui retribuat, qui deuoto corde operatur, quasi thesaurizans sibi apud deum, quia qui inuitus facit propter præsentem pudorem, ne alijs inferentibus turpis inueniatur, mercedem non habet ¶ ¶ Potens est autem deus omnem gratiam abundare facere in uobis.) Dei potentiam adesse illis exoptat, ut sicut in emendandis uitijs & doctrinæ ueritate compungit corda illorum, ita & in hoc tæueat cæptis illorum, ut abundet in omni opere bono per gratiam dei. ¶ ¶ Ut in omnibus semper omnem sufficientiam habentes, abundetis in omni opere bono.) Hoc dicit & optat, ut in omni re semper sufficientes sibi sint dei nutu, nec indigeant his quæ ad salutem necessaria sunt. Si ergo sufficientiam solam sibi eligant, poterunt in dei opere abundare. Illud enim sibi retinendo quod sufficit, cætera in usus sanctorum uel pauperum impendant necesse est, & hoc erit abundare in omni opere bono. . Licet enim exigui hominis paruum sit quod tribuit, abundat tamen quia recto iudicio fit, & nõ solum quæritur quantum, sed & de quanto & quo animo detur. Deniq; illa uerba in euangelio de paruo laudata est, & qui multa mittebant laudati non sunt. Illius enim paruum multum est, quia plus misit quàm poterat. Diuites autem minus miserunt cum plus possent, ac per hoc modicum illius quia ultra uires suas misit, plus inuētum est, quàm diuitum multum, quia de eo quod abundabat eis miserunt. ¶ ¶ Qui ergo tantum dat quantum potest, recte facit, uiduam tamen illam ante se habet, quia hæc omne quod habuit misit. ¶ ¶ Sicut scriptum est: Dispersit dedit pauperibus, iustitia eius manet in æternum.) Hoc in psalmo scriptum est, III. Per exemplum addit ad curam pauperum, ut in omni opere bono abundant. Si enim huius qui pauperibus largitur iustitia manet in æternum, quanto magis eius qui ministrat sanctis; Pauperes enim possunt dici qui publicani egeni sunt,

Luc. 27.

Sancti enim discernuntur ab his, quia hi serui dei sunt insistentes orationibus & ieiunijs puram uitam agentes, sicut & Anna prophetissa quæ non discedebat de templo, ieiunijs & orationibus seruiens die ac nocte, omnem mundi curam postponens. Misericordia ergo hæc iustitia appellata est, quia si sciens qui largitur, omnia deum communiter omnibus dare, quia sol eius omnibus oritur, & pluit, & terram omnibus dedit, idcirco diuidet cum his qui copiam terræ non habent, ne beneficijs dei priuati uideantur. Iustus ergo est qui sibi soli non detinet quod scit omnibus datum, & iustus non solum in tempore, sed & in æternum, quia in seculo futuro hanc habebit secum in perpetuum. ¶ Qui autem ministrat semen seminanti, & panem ad edendum ministrabit & multiplicabit semen uestrum, & amplificabit fructum iustitiæ uestræ, ut in omnibus locupletemini in omni simplicitate. Omnia dei sunt, & semina & nascetia dei nutu crescunt & multiplicantur ad usum hominum. Deus ergo qui hæc dat, ipse & iubet de his communicari eis qui indigent: ac per hoc non poterit qui tribuit iuxta dei uoluntatem, dei nutu non augeri incrementis huiusmodi ad amplificandum fructum iustitiæ. Danti enim addit, ut eo amplius habeat unde largiri. Hæc est iustitia, ut quia deus dat, retribuatur ex eo homo ei cui deest. Nos enim uult ministratos esse eorum, qui potiora eligentes, copias presentis temporis spernunt, totos se dei rebus obligantes. Vnicuique enim secundum bonam uoluntatem deus præstat auxilium. Sancti enim qui nihil uolunt hic possidere, nisi uisum habere et uestitum: hos qui hic habere uolunt, tutores illorum deus esse disposuit, ut qui bene & simplici-ter eis ministrauerit amplificetur dei nutu, ut habeat unde largiri semper, & ad præsens locupletatus & in futurum. Semel enim seminans bis metet, ita ut si futuris consulit spebus, nolit eos subiectos habere, sed magis se eis inclinet, quia à deo huius rei accipiet mercedem. Si enim ad præsens humiliari eos sibi uoluerit, spem futuræ amittit. Hic enim accipit mercedem operis sui, non simpli